

трьохвимірному об'єкта з використанням перспективи побудови (прямої і зворотної), світлотіні, методів закону рівноваги тощо. З розвитком теорії композиції стали приділяти серйозну увагу методикам розвитку художньої техніки. У систему методів формування композиційних умінь прийшли «пластичний» метод, метод «порушення пропорцій», «психоаналітичний» метод, метод макетування тощо.

Отже, вивчення методів навчання композиції в історичному аспекті дозволило виявити систему методів формування композиційних умінь та класифікувати їх на основі відповідних домінуючих ознак.

Виявлені та класифіковані методи формування композиційних умінь сприяли науковому обґрунтуванню та розробці системи композиційних вправ, використання якої при навчанні студентів художній композиції у ході подальшого експериментального дослідження дозволило переконатися у її педагогічній доцільності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алпатов М. В. *Композиция в живописи : Исторический очерк* / М. В. Алпатов. – М.-Л. : Искусство, 1940. – 123 с.
2. Арнхейм Р. *Искусство и визуальность восприятия* / Р. Арнхейм. – М. : Прогресс, 1974. – 392 с.
3. Молева Н. М. *Выдающиеся русские художники-педагоги: кн. для учителя* / Н. М. Молева. – М. : Просвещение, 1991. – 416 с.

*Оксана Мелешко
(Полтава, Україна)*

ДИЗАЙН-ОСВІТА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ У ГАЛУЗІ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

У статті порушено проблему впровадження дизайн-освіти у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників у легкій промисловості. Розкриваються тенденції розвитку дизайн-освіти у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників.

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*

Ключові слова: дизайн, дизайн-освіта, тенденції розвитку дизайн-освіти.

Актуальність теми. Становлення ринкових відносин потребує значної кількості професійно підготовлених кваліфікованих робітників, здатних зробити вітчизняну продукцію конкурентоспроможною завдяки вдосконаленню її естетичних якостей. Від забезпеченості провідних галузей національної економіки висококваліфікованими кадрами істотно залежить успішність вирішення цього надважливого завдання, що потребує посиленої уваги до професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, її структури, змісту й організації.

Теоретичні основи мистецької і, зокрема, дизайнерської освіти висвітлені в працях Г. Гребенюка, В. Даниленка, О. Олексюк, О. Отич, В. Прусака, О. Рудницької, В. Тименка та ін. Мистецтво дизайну представлено як фактор істотних соціальних змін і несе в собі значний потенціал перетворень економічної і культурної сфер (Т. Адорно, Д. Белл, З. Бегенау, М. Вебер, Г. Гессен, К. Джонс, Г. Земпер, Т. Кун, Г. Маркузе, Г. Рид, Ж.П. Рікер, М. Мак-Люен, Т. Парсонс, Г. Саймон, О. Хакслі, І. Тен та ін.). Означена позиція наявна й у працях сучасних російських і українських філософів, митців і педагогів (У. Арістова, В. Аронов, В. Біблер, О. Генісаретський, В. Даниленко, О. Долженко, Е. Ільєнков, М. Каган, Л. Новікова, В. Прусак, В. Разумний, Г. Щедровицький та ін.).

Мета статті. Проаналізувати тенденції розвитку дизайн-освіти у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників у галузі легкої промисловості.

Виклад основної частини. У галузі легкої промисловості діє така закономірність: проектування, конструювання, виробництво і збут. Початковий імпульс для життєдіяльності цієї закономірності встановлює процес проектування, тобто дизайн-ідея, яка має забезпечити ефективність

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*

виробництва, включаючи споживчі властивості продукції й інтереси споживача, собівартість продукції та витрати праці на її виготовлення, витрату матеріалів і ресурсів, кваліфікацію персоналу тощо [2]. Тобто зазначена закономірність передбачає різні форми взаємодії інженера, дизайнера та спеціалістів різного профілю на шляху виготовлення продукції. Таким чином, важливість формування дизайн-освіти для майбутнього кваліфікованого робітника стає очевидною.

Дизайн створює матеріальні цінності, але їх засвоєння в системі дизайн-освіти несе в собі цінності духовні, так як вони спрямовані на формування особистості майбутнього кваліфікованого робітника, його професійної культури. Втілення в дизайн-освіті системи ідей є одним із засобів впровадження певного світогляду та ідеологій. З цієї точки зору дизайн і дизайн-освіту можна розглядати як цілеспрямовану проектну діяльність, що поєднує у своїй структурі професійні та наукові знання на основі осмислення проблем людського життя і спілкування з оточуючим середовищем. Тобто діяльність, яка несе в собі культурно- комунікативну функцію [1].

Тенденції розвитку дизайн-освіти слід шукати у потребах суспільства, запитах окремих соціальних груп, кожної людини на красу і користь, і спрямовуючи діяльність учнів на вивчення цих запитів, зіставлення з власними уявленнями про культурні цінності пропагувати дійсно цінне. Таким чином, ми розглядаємо систему дизайн-освіти як інструмент формування художньо-естетичної культури суспільства. Сьогодні, внаслідок активного розвитку комунікативних процесів, дизайн стає одним з найважливіших засобів візуальної комунікації, каталізатором формування середовища життєдіяльності людини, а дизайн-освіта системою, що готує професійних фахівців, а через них і суспільство до сприйняття візуально-комунікативних процесів у системі «людина-річ-середовище», а також «людина-ситуація-дія» [5]. Професійна діяльність вимагатиме від

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*

майбутнього кваліфікованого робітника розуміння філософських, соціальних, психологічних, культурологічних проблем.

Тенденції у розвитку дизайн-освіти у підготовці майбутнього кваліфікованого робітника: перша – впровадження у навчальний процес програмно-цільових методів проектування, що знаходить свій вираз у розробці дизайн-програм, які відображають різноманітні аспекти проектування, виробництва.

Друга тенденція – спроба відійти у викладанні дизайну від оволодіння раціональними методами проектування і звернутись до культурологічних підходів у формуванні окремих ключових компетенцій і професійної компетентності в цілому, не виключаючи при цьому оволодіння способами художньої творчості, стилізації, пошуків аналогів проектних зразків, запозичення аналогів з інших видів мистецтва тощо [3].

На думку фахівців, зараз відбувається «третя текстильна революція», яка йде вже в даний час і дасть повномасштабні результати в найближчі 10-15 років. Її визначає цілий ряд досягнень у галузях:

- 1) біотехнологій та генної інженерії (домінування поновлюваних сировинних ресурсів);
- 2) нанотехнологій (розширення асортименту «розумного» текстилю);
- 3) технологій текстильного виробництва (збільшення частки і результативності нетканих процесів, використання широкоформатних принтерів);
- 4) технологій швейно-трикотажного виробництва (тривимірне проектування, дистанційне керування кроєм і зборкою виробів, в'язальне обладнання нового покоління);
- 5) фінішного доопрацювання виробів після зборки;
- 6) інформаційних технологій і комунікацій [4].

Наведені вище тенденції розвитку не вичерпують усіх можливостей дизайн-підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у галузі легкої

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції
«Дизайн-освіта: проблеми та перспективи, (присвячена міжнародному Дню дизайнера)»*

промисловості. Вдосконалення системи дизайн-освіти, в Україні базується, перш за все, на творчості та ентузіазму викладачів і студентів. Виходячи з цього викладачам необхідно ретельно продумати змістове навантаження, як аудиторних занять, так і самостійної роботи учнів, подбавши про належне методичне забезпечення предмету.

Висновки. Дизайн-освіта майбутніх кваліфікованих робітників у легкій промисловості сприяє ґрунтовному оволодінню основами графічної грамоти, правилами кольоротворення, законами формоутворення та прийомами композиції, розширює і поглиблює пізнавальні інтереси, синтезує потрібні знання, та сприяє творчому пошуку, підвищенню загального професійного рівня та навчанню учнів спостерігати, бачити, фантазувати, відчувати, творити.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонович Є.А. *Теорія і методика дизайну в контексті розвитку концепції сучасного національного дизайну* / Є.А. Антонович // Педагогіка вищої та середньої школи : зб. наук. праць. – Спец. вип.: Мистецько-педагогічна освіта: проблеми та перспективи. – Кривий Ріг: Вид-во КДГГУ, 2005. – № 13.
2. Романов Е. В. *Теоретические основы профессионально-педагогической подготовки учителя технологий и предпринимательства: монография* / Е. В. Романов. – Магнитогорск : МаГУ, 2000. – 88 с.
3. Татіївський П.М. *Особливості становлення та перспективи розвитку дизайну в Україні* автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.01.03 «Технічна естетика» / П.М. Татіївський. – К., 2002.
4. Тименко В.П. *Становлення академічної дизайн-освіти* / Володимир Петрович Петренко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Науковий журнал. – Вип.31 – Житомир, 2007 – С.63-67.
5. *Тенденції розвитку дизайноосвіти в теорії і практиці профільних вищих навчальних закладів: [Електронний ресурс]* – Режим доступу: [file:///C:/Users/hp/Downloads/pptp_2013_3_20%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/hp/Downloads/pptp_2013_3_20%20(1).pdf).